

Maliye Bakanlığından:

**YENİ TÜRK LİRASI KULLANIMINDA ÖZEL KESİM MUHASEBE SİSTEMİNE İLİŞKİN
OLARAK İŞLETMELER TARAFINDAN UYULACAK ESASLAR HAKKINDA TEBLİĞ
TASLAĞI HAKKINDAKİ SORU VE ÖNERİLERİNİZİ SİTEMİZİN İLETİŞİM
BÖLÜMÜNDEN GELİRLER GENEL MÜDÜRLÜĞÜNE İLETEBİLİRSİNİZ**

Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği TASLAĞI

**(Yeni Türk Lirası kullanımında özel kesim muhasebe sistemine ilişkin olarak işletmeler
tarafından uyulacak esaslar hakkında)**

(Sıra No:13)

I. YENİ TÜRK LİRASI İLE İLGİLİ YASAL DÜZENLEMELER VE ESASLAR

1-Yasal Düzenleme

Bilindiği üzere, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun¹ 175 ve mükerrer 257 nci maddelerinin Bakanlığımıza verdiği yetkiye dayanılarak yayımlanan 1 Sıra No.lu Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ile bu Tebliğ ekinde yer alan Muhasebe Usul ve Esasları, 01/01/1994 tarihinden itibaren zorunlu olarak uygulanmak üzere, 26/12/1992 tarihli ve 21447 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Diğer taraftan, 5083 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Devletinin Para Birimi Hakkında Kanunun²

-1 inci maddesinde Türkiye Cumhuriyeti Devletinin para biriminin Yeni Türk Lirası (YTL), alt biriminin Yeni Kuruş (YKr) olacağı ve bir Yeni Türk Lirasının yüz Yeni Kuruşa eşit olduğu,

-5083 sayılı Kanunun 5228 sayılı Kanunun³ 59 uncu maddesinin 13 üncü fıkrası ile değiştirilen 2 nci maddesinde Türk Lirası değerlerin Yeni Türk Lirasına dönüştürülürken bir milyon Türk Lirası (1.000.000 TL) eşittir bir Yeni Türk Lirası değişim oranının esas alınacağı, Türk Lirası değerlerin Yeni Türk Lirasına dönüşüm işlemlerinin ve Yeni Türk Lirası cinsinden yapılan işlemlerin sonuçlarında ve ödeme aşamalarında yarım Yeni Kuruş ve üzerindeki değerlerin bir Yeni Kuruşa tamamlanacağı ve yarım Yeni Kuruşun altındaki değerlerin dikkate alınmayacağı,

-3 üncü maddesinde kanunlarda ve diğer mevzuatta, işlemlerde, yargı kararlarında, hukuki muamelelerde, kıymetli evrak ve hukuki sonuç doğuran diğer belgeler ile ödeme ve değişim araçlarında Türk Lirasına veya liraya yapılan atıfların 2 nci maddede belirtilen değişim oranında Yeni Türk Lirasına yapılmış sayılacağı,

- Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında halen tedavülde bulunan Türk Lirası banknotlar ile madeni paraların 01/01/2005-31/12/2005 tarihleri arasında Yeni Türk Lirası banknotlarla ve yeni çıkarılacak madeni paralarla birlikte tedavül edeceği, üçüncü fıkrasında ise bu Kanunun uygulanmasında karşılaşılan tereddütleri gidermeye ve gerekli düzenlemeleri yapmaya Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan; görev alanına giren konularda düzenleme yapmaya Maliye Bakanlığı, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı, Hazine Müsteşarlığı, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, Sermaye Piyasası Kurulu ve Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun yetkili olduğu,

- Geçici 3 üncü maddesinde 01/01/ 2005-31/12/2005 tarihleri arasında da bütün mal ve hizmet bedellerinin 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun⁴ 12 nci maddesi çerçevesinde düzenlenecek etiket ve tarife listelerinde Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası üzerinden ayrı ayrı

¹ 10/01/1961 tarih ve 10703 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

² 31/01/2004 tarih ve 25363 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

³ 31/07/2004 tarih ve 25539 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

⁴ 08/03/1995 tarih ve 22221 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

gösterilmesinin zorunlu olduğu,

- 6 ncı maddesinde Kanunun 4 üncü maddesi ile geçici 1 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarının yayımı, diğer hükümlerinin ise 01/01/2005 tarihinde yürürlüğe gireceği

hükümleri bulunmaktadır.

Buna göre, 5083 sayılı Kanunla yapılan düzenlemeler çerçevesinde Yeni Türk Lirası kullanımında özel kesim muhasebe sistemine ilişkin olarak işletmeler tarafından uyulacak esaslar konusunda aşağıdaki açıklamaların yapılması gerekli görülmüştür.

2-Yeni Türk Lirası Kullanımında Özel Kesim Muhasebe Sisteminde Uyulacak Esaslar

1- Kanunun 1 inci maddesinin yürürlük tarihinin 01/01/2005 olması nedeniyle, 31/12/2004 tarihi sonuna kadar düzenlenecek tüm belgeler (fatura, sevk irsaliyesi, vb) Türk Lirası üzerinden düzenlenecek ve tüm muhasebe kayıtları Türk Lirası üzerinden yapılacaktır. Dönem sonu işlemleri, bilanço ve gelir tablosu Türk Lirası üzerinden düzenlenecektir. Bu belgeler ve muhasebe kayıtları 01/01/2005 tarihinden sonra da aynen oldukları gibi muhafaza edilecektir.

2- Kanunda belirtilen değişim oranı esas alınarak 01/01/2005 tarihi itibarıyla 31/12/2004 tarihli muhasebe kayıtları Yeni Türk Lirasına dönüştürülecek ve dönüştürülen bu tutarlar ilk kayıt maddeleri olarak muhasebeleştirilecektir. Dönüşüm işlemlerinde kullanılmak üzere hazırlanan örnek Excell programı ve dönüşüm tablosu bu Tebliğin ekinde (Ek:1 ve Ek:2) yer almaktadır.

3- 01/01/2005 tarihinden itibaren düzenlenecek tüm belgeler ve yapılacak muhasebe kayıtları sadece Yeni Türk Lirası ve Yeni Kuruş üzerinden olacaktır. En küçük para birimi 1 YKr olduğu ve YTL cinsinden yapılan işlemlerin sonuçlarında ve ödeme aşamalarında yarım YKr ve üzerindeki değerler 1 YKr'a tamamlanacağı için en küçük muhasebe ve fatura değeri 1 YKr olacaktır. 2005 yılı boyunca Türk Lirası ve Yeni Türk Lirasının birlikte kabul edilmesi ve 2005 takvim yılında bütün mal ve hizmet bedellerinin etiket ve tarife listelerinin Türk Lirası ve Yeni Türk Lirası para birimleri üzerinden ayrı ayrı gösterilmesi halinde de YTL esas alınacaktır. Önceki dönemlere ilişkin olmakla birlikte 01/01/2005 tarihinden sonra düzenlenecek faturalar, verilecek beyannameler ve bildirimlerin de, ücretlilere yapılacak vergi indirimi kullanılan Vergi İndirimine Ait Bildirim hariç, Yeni Türk Lirasına dönüştürülmesi ve Yeni Türk Lirası üzerinden düzenlenmesi ve hesaplara kaydedilmesi gerekmektedir.

4- Maliye Bakanlığınca özel hesap dönemi tayin edilen mükellefler de 01/01/2005 tarihinde normal vergilendirme dönemine sahip diğer mükellefler gibi işlem yapacaklardır. Ancak, bu mükellefler 31/12/2004 tarihi itibarıyla geçici mizan çıkartacaklar, mizanda yer alan hesapları diğer mükelleflerin tabi oldukları esas ve usuller çerçevesinde YTL para birimine dönüştürecekler ve bu tutarları 01/01/2005 tarihli açılış maddesi olarak muhasebeleştirileceklerdir. Diğer mükellefler için tespit edilmiş muhasebe kayıt, saklama, belge ve bildirim düzeni bu mükellefler için de geçerlidir.

5- Bilanço esasları dışında işletme hesabı esasına göre defter tutan diğer mükellefler de 01/01/2005 tarihinden itibaren YTL para birimine göre defter tutacaklardır. Bu mükellefler 2005 yılına devreden dönem sonu mal tutarları toplamı ve amortismanına tabi iktisadi kıymetler gibi kayıtlarını YTL'na dönüştürerek kaydedeceklerdir. Bu mükellefler de durumlarına uyan hususlarda bu Tebliğde belirtilen düzenlemelere uyacaklardır.

II. 31/12/2004 TARİHİ SONU İTİBARIYLA YAPILACAK İŞLEMLER

1-Muhasebe Kayıt Düzeni İle İlgili Yapılacak İşlemler

1.1- Hesaplardaki toplam TL tutarların YTL'ye dönüşümünde bulunacak tutar ile alt hesapların daha sonra ayrı ayrı dönüşümü halinde bulunacak tutarlar toplamı tamamlamalar (yuvarlamalar) nedeniyle eşit olmayabilecektir. Bu nedenle başlangıçta alt hesapların tek tek Yeni Türk Lirasına çevrilmesi suretiyle bulunan toplam tutarın muhasebe kaydı yapılacaktır. İşletmeler 31/12/2004 tarihli bilanço hesaplarında yeralan TL değerleri 01/01/2005 tarihinde ilk işlem olarak YTL para birimine

dönüştüreceklerdir. Tek Düzen Hesap Planına uygun bir şekilde defter-i kebir hesaplarında yer alan TL tutarların YTL'na dönüşümü işlemlerine ana hesabın varsa alt hesaplarını oluşturan muavin hesaplardan başlanacak ve bu şekilde ana hesap toplamına ulaşılacaktır.

Örnek:

(X) İşletmesinin 31/12/2004 tarihli 120 Alıcılar Hesabının kapanış ve 01/01/2005 tarihli açılış maddesi aşağıda belirtildiği şekilde olacaktır:

31/12/2004 tarihi itibariyle 120 Alıcılar hesabı

		Borç (TL)
120	Alıcılar	5,738,275,200.00
120 01	Adana Müşterileri	5,367,510,400.00
120 01 01	A A.Ş.	5,142,503,200.00
120 01 02	B A.Ş.	225,007,200.00
120 06	Ankara Müşterileri	370,764,800.00
120 06 01	E A.Ş.	120,452,400.00
120 06 02	F A.Ş.	250,312,400.00

01/01/2005 tarihli 120 Alıcılar hesabı

		Borç (YTL)
120	Alıcılar	5.738,27
120 01	Adana Müşterileri	5.367,51
120 01 01	A A.Ş.	5.142,50
120 01 02	B A.Ş.	225,01
120 06	Ankara Müşterileri	370,76
120 06 01	E A.Ş.	120,45
120 06 02	F A.Ş.	250.31

1.2- 01/01/2005 tarihinde YTL para birimine göre dönüştürülen bilanço, açılış maddesi olarak kaydedilecektir. Bilançoda ortaya çıkabilecek olumlu veya olumsuz farklar, tek düzen hesap planında yer alan 679 Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar veya 689 Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar hesabında izlenerek hesaplarda denklik sağlanacaktır.

1.3- Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin (ATİK) TL birimindeki değerleri YTL'na dönüştürülürken her bir iktisadi kıymet için ayrı ayrı dönüşüm işlemi yapılacaktır. Aynı şekilde bu iktisadi kıymetlerin birikmiş amortismanları da ayrı ayrı YTL'na dönüştürülecektir.

Örnek:

(Y) İşletmesinin 31/12/2004 tarihi itibariyle 255 Demirbaşlar ve 257 Birikmiş Amortismanlar hesabı aşağıdaki gibidir.

Borç (TL)

255	Demirbaşlar	3,522,476,100.00
255 01	Mobilya Takımı	2,267,712,300.00
255 02	Bilgisayar	1,254,763 800.00

Alacak (TL)

257	Birikmiş Amortismanlar	1,611,580,140.00
257 01	Mobilya Takımı	1,360,627,380.00
257 02	Bilgisayar	250,952,760.00

(Y) İşletmesinin 01/01/2005 tarihi itibariyle 255 Demirbaşlar ve 257 Birikmiş Amortismanlar hesabı aşağıdaki gibi olacaktır.

Borç (YTL)

255	Demirbaşlar	3.522,47
255 01	Mobilya Takımı	2.267,71
255 02	Bilgisayar	1.254,76

Alacak (YTL)

257	Birikmiş Amortismanlar	1.611,58
257 01	Mobilya Takımı	1.360,63
257 02	Bilgisayar	250,95

1.4- Çek ve senet portföylerinde bulunan değerlerin YTL'na dönüştürülmesi işlemlerinde de yukarıdaki 3 üncü maddede belirtildiği şekilde işlem yapılacaktır. Her bir çek veya senet tutarının ayrı ayrı YTL para birimine dönüştürülerek ana hesap tutarına ulaşılması ile muavin hesaplara inilmeden sadece ana hesap tutarı toplamının YTL'na çevrilmesi durumunda fark ortaya çıkabilecektir. Ayrıca, daha sonraki tarihlerde işlem yapılması sırasında her bir çek veya senet tutarının YTL'na

dönüştürülmesi gerektiğinden her bir çek veya senet tutarı YTL'na dönüştürülerek çek ve senet portföyü toplam tutarları bulunacaktır.

Örnek:

(Y) İşletmesinin 31/12/2004 tarihi itibariyle 101 Alınan Çekler ve 121 Alacak Senetleri hesapları aşağıdaki şekildedir:

Borç (TL)		
101	Alınan Çekler	827,728,200.00
101 01	Portföydeki Çekler	500,443,200.00
101 02	Tahsildeki Çekler	327,285,000.00

Borç (TL)		
121	Alacak Senetleri	14,905,842,500.00
121 01	Portföydeki Senetler	13,390,417,500.00
121 02	Tahsildeki Senetler	1,515,425,000.00

(Y) İşletmesinin 01/01/2005 tarihi itibariyle 101 Alınan Çekler ve 121 Alacak Senetleri hesapları aşağıdaki gibi olacaktır:

Borç (YTL)		
101	Alınan Çekler	827,73
101 01	Portföydeki Çekler	500,44
101 02	Tahsildeki Çekler	327,29

Borç (YTL)		
121	Alacak Senetleri	14.905,85
121 01	Portföydeki Senetler	13.390,42
121 02	Tahsildeki Senetler	1.515,43

2- Beyanname, Belge ve Bildirim Düzeni İle İlgili Yapılacak İşlemler:

2.1- 2004 yılı vergilendirme dönemine ilişkin olmakla birlikte, 01/01/2005 tarihinden sonra verilecek KDV, Muhtasar, Geçici Vergi ve Kurumlar Vergisi gibi beyannameler ile belgelerin düzenlenmesinde YTL para birimi esas alınacak ve söz konusu beyannameler ve belgeler YTL üzerinden düzenlenecektir. Beyannamelerin düzenlenmesi sırasında ilgili dönem hesaplarındaki toplam TL tutarların YTL'na dönüştürülerek kullanılması veya daha önceden muavin hesaplardaki TL tutarların YTL'na dönüştürülerek toplam tutarın bulunması halinde bu toplam YTL tutarlarının kullanılması da mümkündür.

2.2- 2004 yılı harcamalarından kaynaklanan ücretlilerde vergi indirimi uygulamasında, vergi indirimine esas alınacak belgeler 2004 yılında yapılan harcamalara ait olacağından belgelerdeki para birimi TL olacaktır. 2004 yılında yapılan harcamalar karşılığında alınan belgelerdeki tutarlar ile azami indirim tutarının belirleneceği 2004 yılı vergi matrahı TL üzerinden belirtildiğinden, 20/01/2005 tarihine kadar verilecek Vergi İndirimine Ait Bildirimler TL üzerinden doldurulacaktır. Ancak, 01/01/2005 tarihinden itibaren ücretlerin YTL olarak ifade edilmesi ve mahsubunun aynı para birimiyle ifade edilen değerler oranında yapılabilecek olması nedeniyle, TL olarak hesaplanan vergi indirimi tutarı bildiri alan kurum tarafından YTL'na çevrilerek Muhtasar Beynamede mahsup konusu yapılacaktır.

2.3- Ödeme kaydedici cihazların (yazar kasalar) YTL'na göre işlem yapmaları hakkında 60 Seri No.lu Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunla İlgili Genel Tebliğde⁵ ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Söz konusu Tebliğe göre ödeme kaydedici cihaz üretici veya ithalatçıları, Maliye Bakanlığına müracaat ederek gerekli izni aldıktan sonra, daha önce onaylananlar da dahil olmak üzere tüm ödeme kaydedici cihazlarını YTL ve YKr'u esas alacak tarzda düzenleyeceklerdir. Bu konudaki düzenleme işlemleri, en geç 31.3.2005 tarihine kadar tamamlanmış olacaktır. 1.1.2005 tarihinden (bu tarih dahil) sonra satılacak bütün ödeme kaydedici cihazlar, YTL ve YKr esasına göre işlem yapacak özellikte olacak ve bu özelliği taşımayan cihazların satışı yapılamayacaktır.

Ödeme kaydedici cihazlarla ilgili işlemler söz konusu Tebliğde belirtilen şekilde yapılacaktır. Ayrıca, 5228 sayılı Kanunun 13 üncü maddesiyle, 3100 sayılı Katma Değer Vergisi Mükelleflerinin Ödeme Kaydedici Cihazları Kullanmaları Mecburiyeti Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin birinci fıkrasında yapılan değişiklikle; mükelleflerin 31/07/2004 tarihinden itibaren kullanmak üzere satın aldıkları ödeme kaydedici cihazlar için % 100'e kadar amortisman oranını seçebilme imkanı getirilmiştir.

III- 01/01/2005 TARİHİNDEN SONRA YAPILACAK İŞLEMLER

1-Muhasebe Kayıt Düzeni İle İlgili Yapılacak İşlemler:

1.1-Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliğlerinde yapılan açıklamalar doğrultusunda, 01/01/2005 tarihinden sonra hesaplar ve düzenlenecek mali tablolarda daha önce Türk Lirası (TL) olarak gösterilen tutarlar Yeni Türk Lirası (YTL) olarak gösterilecektir.

1.2-5083 sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesinin birinci fıkrasında, tedavülde bulunan Türk Lirası banknotlar ile madeni paraların 01/01/2005-31/12/2005 tarihleri arasında yeni çıkarılacak Yeni Türk Lirası banknotlar ve madeni paralarla birlikte tedavül edeceği belirtilmiştir. Buna göre, isteyen mükellefler her iki para birimini Kasa hesabında açılacak YTL ve TL alt hesaplarında izleyebileceklerdir.

1.3- Vergi Usul Kanunundaki sürelerle ilişkin hükümlere uyulması ve 2004 yılı hesaplarının kapatılmaması şartıyla, 2004 yılına ilişkin olmasına rağmen 01/01/2005 tarihinden sonra fatura alan mükellefler YTL birimi üzerinden düzenlenmiş faturayı TL birimine dönüştürecek ve hesaplara kaydedecektir. Mükellefler, YTL üzerinden düzenlenmiş faturadaki tutarları TL birimine dönüştürürken yukarıda belirtilen dönüşüm işleminin tersini yapacak, YTL üzerinden düzenlenmiş

⁵ 15/05/2004 tarih ve 25463 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

tutarları 1 milyon lira ile çarparak TL haline dönüştürecek ve hesaplarına intikal ettirecektir. Yine aynı şekilde, 01/01/2005 tarihinden önce satılan ve faturası TL üzerinden düzenlenmiş malların bu tarihten sonra iade edilmesi halinde, faturadaki tutarlar YTL'na dönüştürülerek hesaplara alınacak ve düzenlenecek iade faturaları YTL para birimi üzerinden düzenlenerek muhasebe kaydı yapılacaktır.

1.4- 01/01/2005 tarihinden itibaren ödeme aşaması ve işlem sonuçlarında kullanılacak en küçük para birimi 1 Yeni Kuruş olacağı için hesaplanan vergiler de en az 1 YKr olacaktır. Hesaplanan verginin yarım YKr altında olması halinde bu vergi dikkate ve hesaplara alınmayacaktır. Ancak, hesaplanan vergi yarım YKr ve üzerinde ise 1 YKr'a tamamlanacaktır. Örneğin, 01/01/2005 tarihinden sonra bir banka şubesi tarafından 2 ABD doları satıldığını ve doların YTL karşılığının da 1.5 YTL olduğunu varsayalım. Kambiyo muamelelerinde satış tutarı üzerinden hesaplanacak Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi (BSMV) 0.3 YKr (3 YTL X 0.001 = 0.003 YTL) olacaktır. Bu durumda, hesaplanan vergi yarım YKr'un altında olduğu için dikkate alınmayacaktır. Satış tutarının 5 YTL olması halinde ise hesaplanan vergi yarım YKr olacağı (5 YTL X 0.001= 0.005 YTL) ve yarım YKr'lar 1 YKr'a tamamlanacağı için hesaplanan vergi 1 YKr olacaktır.

1.5- Hesaplarda iz bedeli ile takip edilen kayıtlarda en küçük para birimi olan 1 YKr kullanılacaktır. 01/01/2005 tarihinden önceki kayıtlarda ekonomik ömrü dolan amortisma tabi iktisadi kıymetlerin 1 TL olan iz bedelleri de 1 YKr'a dönüştürülecek ve hesaplara 0.01 YTL olarak kaydedilecektir.

1.6- Bilanço ve Gelir Tablolarının karşılaştırmalı olarak (önceki dönem-cari dönem) düzenlenmesindeki amaç söz konusu tabloların kıyaslanarak analizinin yapılması olduğundan önceki döneme ait olan tablolarda kullanılan para birimi ile cari döneme ait para biriminin aynı olması gerekmektedir. Bu nedenle, 2004 mali yılı işlemlerine ilişkin olarak düzenlenen ancak, 01/01/2005 tarihinden sonra verilmesi gereken Gelir ve Kurumlar Vergisi Beyannameleri ekinde yer alan karşılaştırmalı Bilanço ve Gelir Tablolarında kullanılacak para birimi YTL olacaktır.

1.7- İşletmeler, dönüşüm sonrası itibari kıymeti toplamı 1 YKr altında olan hisse senedi ve menkul kıymetlerini 1 YKr olarak izleyebileceklerdir. Bu durumun varlığı halinde bilanço dipnotlarında gerekli açıklamanın yapılacağı tabiidir.

2-Beyanname, Belge ve Bildirim Düzeni İle İlgili Yapılacak İşlemler:

2.1- Kanunun Geçici 1 inci maddesi birinci fıkrası hükmü gereği halen tedavülde bulunan Türk Lirası banknotlar ile madeni paralar 01/01/2005-31/12/2005 tarihleri arasında yeni çıkarılacak Yeni Türk Lirası banknotlarla ve madeni paralarla birlikte tedavül edecektir. Belirtilen dönemde TL ile YTL para birimlerinin birlikte tedavülü fatura ve diğer belgelerde yer alacak miktarların YTL olarak düzenlenmesini etkilemeyecektir. Bu nedenle tüm mal ve hizmetler için düzenlenen fatura ve diğer belgeler YTL üzerinden düzenlenecek ve aynı şekilde muhasebe kayıtları da YTL para birimi üzerinden yapılacaktır. Ancak, işletmelerin 2004 ve öncesi yıllara ilişkin olarak müşterilerine verdikleri dekont, hesap özeti gibi belgeler TL üzerinden düzenlenebilir.

2.2- Mal ve hizmet teslimlerine ilişkin olarak düzenlenecek fatura veya fatura yerine geçen belgelerde farklı ve aynı orana tabi birden fazla mal ve hizmet bedeli gösterildiğinde Katma Değer Vergisi; her bir farklı oran için ayrı ayrı olmak ve aynı orana tabi mal ve hizmetlerin matrah toplamları dikkate alınarak hesaplanacaktır.

Örnek :

Mal Cinsi	Tutar	KDV %	KDV Tutarı
A Malı	123,45	8%	9,88
B Malı	100,45	8%	8,04
C Malı	231,14	18%	41,61
D Malı	117,10	18%	21,08

Toplam Mal Bedeli		572,14		
	Matrahı	KDV Tutarı		
% 8 KDV	223,90	17,91		
% 18 KDV	348,24	62,68		
Toplam KDV		80,59		

2.3- Özel Tüketim Vergisi kapsamına giren mallar için düzenlenen fatura veya fatura yerine geçen belgelerde **KDV uygulamasından farklı olarak** her bir mal için ayrı ayrı ÖTV hesaplanması gerekmektedir.

2.4-01/01/2005 tarihinden sonra bazı mal ve hizmetlerin birim fiyatları 1 YKr'un altında olabilecektir. 1 YKr'un altındaki mal ve hizmetlerin birim tutarları maliyet muhasebesi hesaplarında noktadan sonra ihtiyaç duyulan basamak kadar olabilecek şekilde kaydedilecektir. Örneğin, 01/01/2005 tarihinden önceki birim fiyatı veya tarifesi 121 TL olan bir mal 01/01/2005 tarihinden itibaren 0.0121 Ykr veya 0.000121 YTL olarak maliyet hesaplarına kaydedilecektir. Ancak, bu tür mal ve hizmetlerin en küçük fatura değeri 1 Yeni Kuruş olacak ve 1 Yeni Kuruş olarak gelir ve gider hesaplarına alınabilecektir. Alt toplam, vergi matrahı ve fatura toplamında Kanunda belirtilen tamamlama ve 1 YKr esaslarına uyulması şartıyla mal veya hizmetlerin 1 YKr altındaki birim fiyatlarının fatura detaylarında veya diğer belgelerde gösterilmesi mümkündür. Mükellefler 1 YKr'un altındaki birim fiyatlarını veya tarifelerini internet, basın ve diğer kanallarla tüketicilere duyurulabilecektir. İşletmelerin ticari mallar veya mamuller hesaplarında bulunan ve toplam tutarı 1 YKr'un altında olan mallar da 1 YKr olarak hesaplara alınacaktır. Değeri 1 YKr'un altında birden fazla mala sahip olunması halinde bu malların tümünün tek bir hesapta toplanarak kayıt yapılması mümkün olup buna ilişkin olarak bilanço dipnotlarında gerekli açıklama yapılacaktır.

Tebliğ olunur.

EK:1 EXCEL DÖNÜŞÜM TABLOSU

TÜRK LİRASI	YENİ TÜRK LİRASI
1.000	0,00
2.500	0,00
4.500	0,00
4.999	0,00
5.000	0,01
5.001	0,01
7.500	0,01
9.900	0,01
10.000	0,01
10.001	0,01
15.000	0,02
15.001	0,02
19.500	0,02
20.000	0,02
20.001	0,02
57.500	0,06
12.124.588	12,12
12.126.000	12,13
48.975.466	48,98
87.954.200	87,95
456.548.313	456,55
8.755.646.485.460	8.755.646,49
5.884.966.325.449	5.884.966,33

Türk Lirasından Yeni Türk Lirasına dönüşüm hesaplarında kullanılacak excel formülü aşağıda görüldüğü şekilde olacaktır. (A1 hücresine yazılan rakamı YTL'na dönüştürür.)

$$=((A1-(SAĞDAN(A1;4)))/1000000)+((EĞER(((SAĞDAN(A1;4))-5000)>=0;1;0))/100)$$

TL DEĞERLERİ		Yeni Kuruş	Yeni Türk Lirası
1	4.999	0	0,00
5.000	14.999	1	0,01
15.000	24.999	2	0,02
25.000	34.999	3	0,03
35.000	44.999	4	0,04
45.000	54.999	5	0,05
55.000	64.999	6	0,06
65.000	74.999	7	0,07
75.000	84.999	8	0,08
85.000	94.999	9	0,09
95.000	104.999	10	0,10
105.000	114.999	11	0,11
145.000	154.999	15	0,15
345.000	354.999	35	0,35
545.000	554.999	55	0,55
945.000	954.999	95	0,95
985.000	994.999	99	0,99
995.000	1.004.999	100=1 YTL	1.00 = 1 YTL
1.455.000	1.464.999	146	1,46
1.895.000	1.904.999	190	1,90
3.545.000	3.554.999	355	3,55
4.275.000	4.284.999	428	4,28
5.615.000	5.624.999	562	5,62
7.355.000	7.364.999	736	7,36